

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	42832
Nom	Tutela civil i penal de la violència contra la dona
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	8.5
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2130 - M.U. en Dret i Violència de Gènere 12-V.1	Facultat de Dret	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2130 - M.U. en Dret i Violència de Gènere 12-V.1	3 - Protocols d'actuació contra la violència de gènere	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BORGES BLAZQUEZ, RAQUEL	45 - Dret Administratiu i Processal
MONTESINOS GARCIA, ANA	45 - Dret Administratiu i Processal
RODRIGUEZ DE LLAMAS, MARIA SONIA	50 - Dret Civil

RESUM

L'assignatura se centra a explicar els protocols d'actuació, judicial i lletrada, davant de l'existència d'una denúncia davant de la policia, o davant del Jugat de Guàrdia, o davant de la interposició d'una querella en la matèria. Els objectius se centren en: a) saber assessorar en la realització d'una denúncia o querella; b) saber aplicar el protocol relatiu a l'assistència lletrada tant de víctima com de maltratador; c) conèixer la competència civil i penal; d) L'orde de protecció; e) conèixer la importància de l'exempció de l'obligació de declarar contra el cònjuge; f) conèixer les regles de la prova i els mitjans de prova més encertats en este cas; g) controlar l'execució de les penes més adequades a estos delictes; h) reflexionar sobre les possibilitats que ofereix la mediació penal intraprocessal i extraprocessal.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

REQUISITS D'ADMISSIÓ

COMPETÈNCIES

2130 - M.U. en Dret i Violència de Gènere 12-V.1

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Conèixer i comprendre els problemes jurídics nous de la nostra societat de forma sistemàtica, amb actitud crítica, transdisciplinar, amb la perspectiva nacional i internacional, amb la degut anàlisi dels seus orígens i les seues conseqüències.
- Localitzar i analitzar els problemes jurídics sobre la base del respecte als drets i principis fonamentals propis d'un Estat Democràtic i de Dret, on no cap discriminació per raó de l'origen, procedència social ni per raó del sexe.
- Aplicar i integrar els coneixements transdisciplinaries adquirits amb actitud crítica i des de la perspectiva de gènere, com a ferramentes per a generar Justícia, Igualtat i Seguretat en qualsevol Estat.
- Manejar les tècniques i ferramentes especialitzades per a obtenció informació i saber utilitzar els instruments jurídics avançats, habilitats i mètodes d'investigació, des de la seua perspectiva teòrica i pràctica, amb aplicació a l'àmbit d'estudi que es tracte.
- Obtindre els coneixements i habilitats bàsiques per a l'argumentació jurídica, per a la seua comunicació en fòrums especialitzats i generalistes, de forma oral i/o escrita, i fer-ho de forma clara, precisa i convincent.

- Tindre la capacitat de dissenyar processos d'investigació en un determinat àmbit temàtic dins dels estàndards de qualitat i integritat acadèmica.
- Desenvolupar nous mètodes d'aprenentatge, presencials i no presencials, exercitant l'autonomia personal, el control de la busca i interpretació de les fonts d'informació.
- Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint casos i contextos reals.
- Participar en debats i discussions, liderar-ho, coordinar-los i resumir-los i saber extraure les conclusions més rellevants.
- Utilitzar les tècniques d'exposició de coneixement més rellevants.
- Identificar, valorar i integrar en la presa de decisions aquells problemes jurídics que es plantegen des de les perspectiva multidisciplinàries i amb l'enfocament de la Igualtat i Gènere i requereixen un major nivell d'investigació jurídica i afrontar-los de manera flexible i plural.
- Utilitzar de forma rigorosa i segura, tant individualment com en grup, des d'una perspectiva multidisciplinària, els coneixements avançats adquirits i aplicables a problemes jurídics de contingut plural en la nostra complexa societat actual.
- Integrar els coneixements jurídics, sociològics, educatius adquirits, sabent entendre i explicar la unitària naturalesa d'estos problemes i de les seues solucions en l'àmbit del gènere.
- Aprofundir en la naturalesa comuna d'estos problemes tant en l'ordenament jurídic nacional com l'internacional, aprofundint en solucions comunes interconnectades com a ferramenta per a generar Igualtat, Justícia i Seguretat jurídica.
- Desenrotllar la capacitat per a treballar en equip, amb les funcions de lideratge pròpies i amb les habilitats d'argumentació i estructuració del debat en grup a fi a aconseguir el correcte i fluid funcionament del grup humà assignat.
- Analitzar de forma autònoma, creativa i crítica, amb arguments jurídics sòlids i elaborats, la matèria seleccionada per a la investigació i els seus matisos transversals.
- Ser capaç de realitzar un estudi d'investigació multidisciplinària des de la perspectiva de gènere metodològicament adequat i competitiu per a ser publicat en revistes científiques indexades.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Estiguin aquesta matèria s'aborden les qüestions més importants que en el moment actual es troben presents en qualsevol model de protecció de la dona sotmesa a abusos de poder , especialment enfocat a la tutela judicial enfront d'ells i a l'eradicació del delictes . Per a això es partirà de l'experiència espanyola amb explicació del complex entramat social , policial i judicial destinat a aquesta finalitat . Es tracta de reflexionar de manera crítica sobre les qüestions jurídiques més delicades que comporta aquest sistema que els porti coneixement i interès a l'hora de seleccionar el tema que finalment hauran de desenvolupar i on aplicar les eines metodològiques del mòdul II i IV .

En aquest apartat podran contrastar els seus sistemes nacionals amb una experiència real , avantguardista i dotada d'enormes matisos pràctics , desenvolupant un coneixement global i multidisciplinari del problema concret objecte d'estudi. Així , el / la alumne / a tindrà els coneixements necessaris per a abordar dissenys d'aquest tipus de tutela complexa i coordinada sobre les bases de la Igualtat , Justícia i Seguretat . Igualment , a partir d'aquest moment disposarà d'una pluralitat de temes d'interès- cosa que resulta fonamental si pensem que estem davant d'uns estudis l'objectiu últim és la

iniciació i consolidació en l'activitat investigadora i la futura obtenció del títol de doctor - que li permetin fixar els àmbits temàtics sobre els quals va a treballar en la seva futura tesi doctoral .

S'inclou un conjunt de mòduls de naturalesa substantiva i processal de caràcter presencial . Al costat dels mòduls de naturalesa penal , on s'estudiaran tots els tipus penals delictius possibles , s'impartiran els mòduls explicatius del Centre Dona 24 hores o similars , de l'Institut de Medicina Legal , Jutjats , Fiscalia, Torn d'Ofici , etc .

Amb aquesta formació l'alumnat ha d'obtenir un conjunt de coneixements necessaris tant per a poder moure en un context nacional , principalment , i internacional - com a sistema pioner en garanties cap a la dona abusada i violentada en els seus drets - , sobre les bases de la justícia , seguretat i l'ètica professional , com per poder comptar amb un ampli ventall de temes actuals , vinculats a l'àmbit de l'activitat de jutjats , que li permetin fixar els àmbits temàtics sobre els quals va a treballar en la seva futura tesi doctoral .

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	63,00	100
Pràctiques en aula	14,00	100
Tutories reglades	8,00	100
TOTAL	85,00	

METODOLOGIA DOCENT

MD1 Lectura i comprensió de materials lliurats amb caràcter previ destinats a anivellar els coneixements

MD2 Sessions de reflexió (amb participació del professorat i estudiants)

MD3 Tasques formatives d'ensenyament-aprenentatge destinades a discutir sobre problemes jurídics concrets.

MD7 Preparació del treball / proves proposat pel professorat

MD6 Preparació i assistència a tutories individuals i col·lectives (3 h.)

AVALUACIÓ

La qualificació de l'assignatura es realitzarà en dos treballs, tutela civil (50 % de la nota final) i tutela penal (50% restant) La qualificació final serà numèrica, de 0 a 10 punts, articulant les notes obtingudes de la següent manera: 0-4.9 punts: SUSPENS (SS) 5.0-6.9 punts: APROVAT (AP) 7.0-8.9 punts: MARCAT (NT) 9.0-10 punts: EXCEL·LENT (SB)

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Con carácter principal se recomienda acudir a la obra colectiva MARTINEZ GARCIA, E. (Dir.) Prevención y Erradicación de la Violencia de Género. Un estudio forense y multidisciplinar, Aranzadi 2011.

Entre otras:

- MARTINEZ GARCÍA, Elena, La protección jurisdiccional contra la violencia de género en la Unión Europea, Tirant Lo Blanch, 2019.
- MARTINEZ GARCÍA, Elena, y GISBERT GRIFO, Susana, Género y violencia, Tirant Lo Blanch, 2016.
- ARANDA RODÍGUEZA, Medidas civiles contra la violencia de género en la Ley 1/2004, en Revista Jurídica de la Universidad Autónoma de Madrid, nº 17, 2008, págs. 9 a 33.
- BOADO OLABARRIETA, María: "La privación de la patria potestad como medida civil y penal", en Revista jurídica de Castilla y León", 2019; pp. 59-99.
- CAMPOS CRISTÓBAL, Raquel, Tratamiento penal de la violencia de género, La nueva ley contra la violencia de género (LO 1/2004, de 28 de diciembre, (Coords. Boix Reig, J. y Martínez García, E.), Madrid, 2005, Ed. Iustel.
- CERRATO GURI, Elisabet: "La protección de las personas menores víctimas de violencia de género: reflexión sobre la adopción de medidas civiles en la orden de protección" en Justicia, revista de derecho procesal, nº 2, 2021, pp. 269-308.
- CEVILLA GARZÓN, M.D/ ZURITA MARTÍN: Análisis de las medidas civiles previstas en la lo 1/2004, de 28 de diciembre, de medidas de protección integral contra la violencia de género, en Mujer, violencia y derecho, 2006, págs. 28 a 58.
- - GARCÍA RUBIO, M.P.: Medidas civiles ante la violencia contra las mujeres: Análisis de los aspectos civiles de la orden de protección, en La Ley, 2004, págs. 1909 a 1917.
- LARRAURI PIJOAN, Elena, Igualdad y violencia de género. Comentario a la STC 59/2008, InDret nº. 1, año 2009.
- LARRAURI PIJOAN, Elena, Criminología crítica y violencia de género, Trotta, 2007.
- - MAGRO SERVET, Vicente, El nuevo régimen de la pena de localización permanente en la Ley Orgánica 5/2010, de reforma del Código Penal en La Ley Penal, n.º 76, año 2010.
- MAGRO SERVET, Vicente, Cuestiones prácticas de actualidad en violencia de género, Sepin, Junio 2006.
- MARTÍNEZ GARCÍA, Elena, La mediación penal en los procesos por violencia de género: Entre la solución real del conflicto y el ius puniendi del Estado, Revista de Derecho Penal, nº. 33, año 2011.
- MONTESINOS GARCÍA, Ana, Especificidades probatorias en los procesos por violencia de género, Revista de Derecho Penal y Criminología, núm. 17, 2017, pp. 127 165.
- MURTULA LAFUENTE, V: El interés superior del menor y las medidas a adoptar en supuestos de violencia de género, Dykinson, 2016.
- TASENDE CALVO, J.J.: Aspectos civiles de la Ley Orgánica de medidas de Protección Integral contra la violencia de género, en Actualidad jurídica Aranzadi, nº 664, 2005, págs. 1 a 8.
- TIRADO GARABATOS, C: Medidas civiles para el cese de la violencia: coordinación entre la

jurisdicción civil y penal, en Encuentros Violencia doméstica, págs. 529 a 579.

Complementàries

- BELTRAN MONTOLIU, Ana, Víctimas vulnerables: Especial referencia al estatuto del menor a la luz de la lo 8/2021 de protección integral a la infancia y adolescencia frente a la violencia, Revista de la asociación de profesores de derecho procesal de las universidades españolas, Nº. 3, 2021, págs. 108-149
- DE HOYOS SANCHO, Montserrat, La orden europea de protección de víctimas: análisis normativo, Reconocimiento mutuo de resoluciones penales en la Unión Europea: análisis teórico-práctico de la Ley 23/2014, de noviembre / coord. por Coral Arangüena Fanego, 2015, págs. 271-302.
- GUTIERREZ ROMERO, Francisco Manuel: Medidas judiciales de protección de las víctimas de la violencia de género: especial referencia a la orden de protección, Bosch, 2010.
- MARTINEZ DEL MORAL, Javier "La actuación de oficio del juez en los casos de violencia de género. El art. 158 del CC.", en La ley derecho de Familia, , nº 12, 2016
- MARTÍNEZ GARCÍA, Elena, La protección cautelar de la víctima en la nueva Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, La nueva ley contra la violencia de género (LO 1/2004, de 28 de diciembre, (Coords. Boix Reig, J. y Martínez García, E.), Madrid, 2005, Ed. Iustel
- MIRANDA ESTRAMPES, Manuel, Particularidades de la prueba en los delitos de violencia de género, Coord. HOYOS; Tutela jurisdiccional frente a la violencia de género (aspectos procesales, civiles, penales y laborales), Editorial Lex Nova, Valladolid, septiembre 2009.
- PICONTO NOVALES, María Teresa, "Los derechos de las víctimas de violencia de género: Las relaciones de los agresores con sus hijos"; en Derechos y libertades: Revista del Instituto Bartolomé de las casas.2018, pp. 121-156
- REYES CANO, P. El olvido de los derechos de la infancia en la violencia de género; Reus, 2019.
- LORENTE ACOSTA, Miguel Violencia y maltrato de género (I). Aspectos generales desde la perspectiva sanitaria, Emergencias: Revista de la Sociedad Española de Medicina de Urgencias y Emergencias, nº. 3, año 2008.
- LORENTE ACOSTA, Miguel, Mi marido me pega lo normal, Barcelona, 2001, Ed. Ares y Mares.
- ZAFRA ESPINOSA, Rocío, Principio de oportunidad y violencia de género, Dykinson, 2022.